

Τρίτη 26 Μαρτίου 2024

Γλώσσα

Εγκλίσεις θεωρία (τετρ. ελλην. + φυλλάδιο)

ασκ. 1 και 2 φυλλάδιο

ασκ. 4 σελ. 3 ΒΜ

Μαθηματικά

διόρθωση τετρ. εργ.

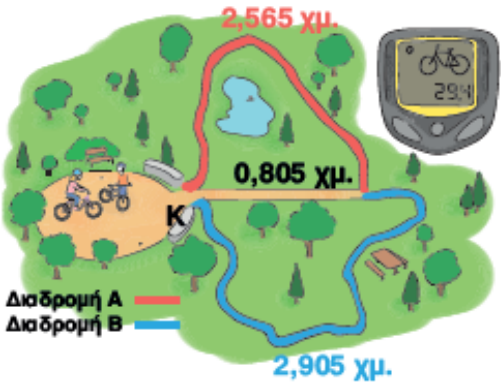
Πρόσθεση και αφαίρεση με δεκαδικούς αριθμούς

28



Διερεύνηση

«Ο Νίκος και η Αγγελική έκαναν μια βόλτα στο βουνό με τα ποδήλατά τους. Στην αρχή της διαδρομής, στο σημείο Κ, ο χιλιομετρικής στο ποδήλατο του Νίκου έδειχνε 26,030 χμ. και στο τέλος της διαδρομής, όταν επέστρεψαν στο ίδιο σημείο Κ, έδειχνε 29,4 χμ. Ποια διαδρομή ακολούθησε μαζί με την Αγγελική;»



Λύση

1. Υπολογίζουμε το μήκος της διαδρομής Α και της διαδρομής Β:

Διαδρομή Α

Χρησιμοποιώντας το υλικό δεκαδικής βάσης

Αριθμός	Μονάδες	Δέκατα	Εκατοστά	Χιλιοστά
2,565				
0,805				
3,370				

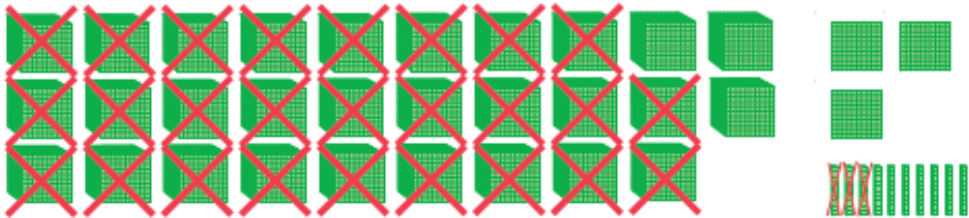
Διαδρομή Β

Υπολογίζοντας με κάθετη πράξη

$$\begin{array}{r} 2,905 \\ + 0,805 \\ \hline 3,710 \text{ χμ.} \end{array}$$

Γράφουμε στον παραπάνω πίνακα τον αριθμό που βρήκαμε.

2. Υπολογίζουμε τη χιλιομετρική απόσταση που διένυσαν τα παιδιά χρησιμοποιώντας το υλικό δεκαδικής βάσης: $29,4 - 26,03 = 3,370$ χμ.



Απάντηση:

Τα παιδιά ακολούθησαν τη διαδρομή ^A.....

Πρόσθεση και αφαίρεση με δεκαδικούς αριθμούς

Ενότητα 5

Βασικές μαθηματικές έννοιες και διεργασίες

- Στους δεκαδικούς αριθμούς προσθέτουμε ή αφαιρούμε μέρη ίδιας αξίας: χιλιοστά με χιλιοστά, εκατοστά με εκατοστά, δέκατα με δέκατα, μονάδες με μονάδες κ.λπ.
- Στις κάθετες πράξεις προσέχουμε κάθε ψηφίο ίδιας αξίας να είναι το ένα κάτω από το άλλο.

Στην **αφαίρεση** δεκαδικών αριθμών ορισμένες φορές χρειάζεται να μετατρέψουμε ακέραιες μονάδες του μειωτέου σε δέκατα, εκατοστά ή χιλιοστά, ώστε να κάνουμε την αφαίρεση.

Στην πρόσθεση, αν αλλάξουμε τη σειρά των προσθετέων, δεν αλλάζει το αποτέλεσμα.

Σε μια πρόσθεση πολλών αριθμών, αν αλλάξουμε τα ζευγάρια των προσθετέων, το αποτέλεσμα της πρόσθεσης δεν αλλάζει.

Παραδείγματα

$12,8 + 4,9 = 17,7$

ΔΜ. 10⁻³

16,784

+ 12,818

29,602

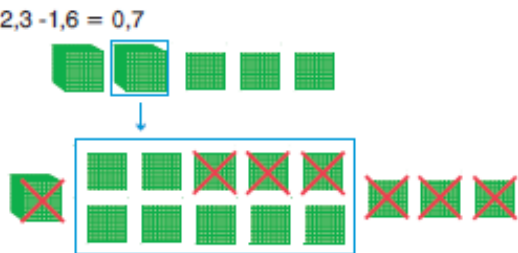
$8,25 - 3,12 = 5,13$

ΔΜ. 10⁻²

14,200

- 8,097

6,103



3,2 + 5,7 = 8,9 και 5,7 + 3,2 = 8,9

(0,58 + 0,25) + 0,75 = 0,83 + 0,75 = 1,58 ή
0,58 + (0,25 + 0,75) = 0,58 + 1 = 1,58

Εφαρμογή

Η Αγγελική αγόρασε ένα βιβλίο αξίας 12,80 € και ένα κουτί με μαρκαδόρους αξίας 6,35 €. Αν είχε 50 €, πόσα ρέστα πήρε;

- α. Κάνουμε **εκτίμηση** του αποτελέσματος, για να αποφύγουμε πιθανά λάθη στις πράξεις:
12,80 + 6,35 είναι περίπου 13 + 6 = 19 €. Άρα 50 – 19 = 31 € περίπου ήταν τα ρέστα.
- β. **Υπολογίζουμε** ακριβώς: 12,80 + 6,35 = 19,15 € πλήρως.
Τα ρέστα που πήρε ήταν 50 – 19,15 = 50,00 – 19,15 = 30,85 € .
(Για ευκολία στην αφαίρεση προσθέτουμε μηδενικά στο τέλος του αριθμού με τα λιγότερα δεκαδικά ψηφία).
- γ. **Ελέγχουμε** το αποτέλεσμα: Πρέπει να είναι κοντά στην εκτίμηση που κάναμε.

Αναστοχασμός

1. Ποιος αριθμός προκύπτει, αν προσθέσουμε ένα δέκατο στον δεκαδικό αριθμό 2,9;
2. Βρίσκουμε δύο δεκαδικούς αριθμούς με άθροισμα περίπου 9.
3. Βρίσκουμε δύο αριθμούς με διαφορά μεγαλύτερη από 2,5 και μικρότερη από 3.
4. Βρίσκουμε το άθροισμα 5 χιλιοστά και 40 εκατοστά και 10 μονάδες.

Η πρόσθεση και η αφαίρεση στους δεκαδικούς αριθμούς

28

1η Άσκηση

Να συμπληρώσεις τους αριθμούς που λείπουν:

$$\begin{array}{l} \boxed{3,04} + \boxed{4,01} = 7,05 \quad \checkmark \quad 10 - \boxed{3,25} = 6,75 \quad \checkmark \quad 15,90 - 8,70 = \boxed{7,20} \quad \checkmark \\ 25 - \boxed{12,2} = 12,8 \quad \checkmark \quad \boxed{9,18} + \boxed{0,82} = 10,00 \quad \checkmark \quad 105 + \boxed{25,35} = 130,35 \quad \checkmark \end{array}$$

2η Άσκηση

Να τοποθετήσεις την υποδιαστολή στη σωστή θέση, ώστε να ισχύουν οι ισότητες:

$5,03 + 204 = 7,07$	$153,4 + 127 = 280,4$	$0,25 + 725 = 7,50$
$25,08 - 1045 = 24,035$	$1.000 - 350,75 = 64925$	$30075 - 250,75 = 50$

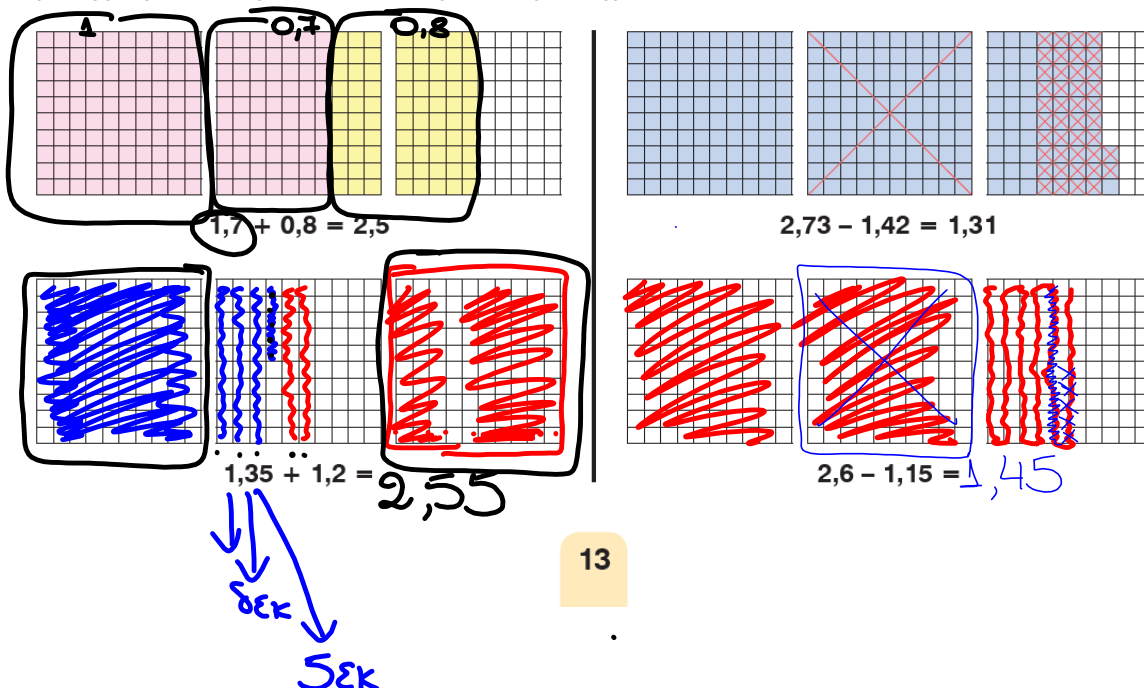
3η Άσκηση

Να υπολογίσεις κάθετα τα αθροίσματα και τις διαφορές:

$8 + 35,8$	$120 - 6,35$	$156,3 - 12,458$	$9,165 + 10,12$
$\begin{array}{r} 8,0 \\ + 35,8 \\ \hline 43,8 \end{array}$	$\begin{array}{r} 120,00 \\ - 6,35 \\ \hline 113,65 \end{array}$	$\begin{array}{r} 156,300 \\ - 12,458 \\ \hline 143,842 \end{array}$	$\begin{array}{r} 9,165 \\ + 10,120 \\ \hline 19,285 \end{array}$

4η Άσκηση

Αν στο παρακάτω μοντέλο το τετράγωνο είναι η ακέραιη μονάδα, να υπολογίσεις τις πράξεις με τη βοήθεια των μοντέλων, όπως στα παραδείγματα:





παιχνίδια παιχνίδια παιχνίδια



Ενότητα 11

- Περιγράφουμε πώς παίζονται διάφορα παιχνίδια
- Κατανοούμε και δίνουμε οδηγίες για να παίξουμε παιχνίδια
- Ξεχωρίζουμε τις εγκλίσεις των ρημάτων
- Χρησιμοποιούμε απρόσωπα ρήματα
- Κλίνουμε επίθετα σε -ος, -ο και -ων, -ουσα, -ον



11



Παραδοσιακά παιχνίδια



Λοιπόν, παιδιά, τι λέτε; Θέλετε να παίξουμε μαζί; Έχω να σας μάθω πολλά παιχνίδια. Τα έπαιζα μικρός, μαζί με τους γονείς σας. Μας τα έμαθαν κι εμάς οι δικοί μας γονείς...

Τα παιχνίδια αυτά τα παίζαμε στην αυλή του πατρικού μας σπιτιού, στην αλάνα της γειτονιάς μας, στους ήσυχους και χωρίς αυτοκίνητα και φασαρία δρόμους της συνοικίας μας. Σήμερα θα τα παίξουμε στον πεζόδρομο, στο μικρό πάρκο και στην πλατεία της συνοικίας μας· και ακόμα στο προαύλιο του σχολείου μας, στα διαλείμματα. Ας αρχίσουμε λοιπόν!

Παιδιά, πριν από κάθε παιχνίδι για να «βγει» αυτός που θα τα φυλάει ή που θα κάνει τη μάνα –σε περίπτωση που δε συμφωνούσαμε– χρησιμοποιούσαμε τα λαχνίσματα, όπως τα λέγαμε, δηλαδή με λαχνό. Αυτά γίνονταν με διαφορετικούς τρόπους. Ένας τρόπος λαχνίσματος γίνεται με την απαγγελία στίχων, άλλος με το κρύψιμο μιας πετρούλας. Σήμερα θα μάθουμε να παίζουμε το «Καλημέρα, Βασιλιά».

Ο Βασιλιάς κάθεται σε ένα σκαμνί και απέναντί του, σε μια ευθεία γραμμή, στέκονται άλλα παιδιά.

Το παιχνίδι αρχίζει.

Όλα τα παιδιά μαζί φωνάζουν.

Παιδιά: Καλημέρα, Βασιλιάσα...

Βασιλιάς: Βρε, καλώς τα τα παιδιά! Πού ήσαστε τόσο καιρό;

Παιδιά: Σε δουλειά.

Βασιλιάς: Σε τι δουλειά;

Τότε τα παιδιά αρχίζουν με παντομίμα να μιμούνται όσο μπορούν καλύτερα τις κινήσεις κάποιας δουλειάς, διαφορετικής το καθένα.

Ο Βασιλιάς προσπαθεί να μαντέψει τη δουλειά που κάνει καθένα παιδί. Αν βρει όλες τις δουλειές, πετιέται ξαφνικά και κυνηγάει τα παιδιά. Όποιο παιδί πιάσει, αυτό θα γίνει ο νέος Βασιλιάς. Αν, πάλι, δε βρει όλες τις δουλειές, οι άλλοι τον ρωτάνε:

– Παιδιά, να το πάρει το ποτάμι; (δηλαδή: να σου φανερώσουμε τις δουλειές που δε βρίσκεις;)

Έτσι και πει ο Βασιλιάς ναι, τότε του φανερώνουν το καθένα τη δουλειά του και το παιχνίδι συνεχίζεται με τον ίδιο Βασιλιά. Στην περίπτωση που ο Βασιλιάς δε δεχτεί... Ε, τότε θα προσπαθήσει για πολλή ώρα ακόμα να μαντέψει σωστά!...

Ανδρέας Ανατολίτης, *Ελληνικά παραδοσιακά παιχνίδια*, εκδ. Ατλαντίς, Αθήνα, κ.κ.



παιχνίδια παιχνίδια παιχνίδια



1. Γράψτε μέσα στο κουτάκι Σ (σωστό) ή Λ (λάθος).

- Σ' ένα παιχνίδι για να βρουν αυτόν που θα κάνει τη μάνα, εάν δε συμφωνήσουν, χρησιμοποιούν τα λαχνίσματα.
- Ο βασιλιάς κάθεται σε ένα σκαμνί και απέναντί του, σε μια ευθεία γραμμή, στέκονται άλλα παιδιά.
- Ο βασιλιάς με παντομίμα παριστάνει διάφορες δουλειές και τα παιδιά προσπαθούν να μαντέψουν.
- Αν μπορέσει ο βασιλιάς να βρει όλες τις δουλειές, πετιέται ξαφνικά και κυνηγάει τα παιδιά.
- Αν κάποιο παιδί πιάσει τον βασιλιά, τότε γίνεται αυτό ο νέος βασιλιάς.
- Τα παιδιά ρωτούν «να το πάρει το ποτάμι;», κι αν ο βασιλιάς συμφωνήσει, τότε φανερώνει το κάθε παιδί τη δουλειά του και συνεχίζουν με τον ίδιο βασιλιά.

Σ

Λ

X

☐

X

☐☐

X

X

☐☐

X

X

☐

2. Να ξαναγράψετε τις σωστές προτάσεις που βρήκατε με τη σειρά, βάζοντας μπροστά τους αριθμούς (1, 2, 3, ...), έτσι ώστε να δείξετε τους κανόνες του παιχνιδιού.

- 1 Σ' ένα παιχνίδι για να βρουν αυτόν που θα κάνει τη μάνα, εάν δε συμφωνήσουν, χρησιμοποιούν τα λαχνίσματα.
- 2 Ο βασιλιάς κάθεται σε ένα σκαμνί και απέναντί του, σε ευθεία γραμμή, στέκονται άλλα παιδιά.
- 3 Αν μπορέσει ο βασιλιάς να βρει όλες τις δουλειές, πετιέται ξαφνικά και κυνηγάει τα παιδιά.
- 4 Τα παιδιά ρωτάνε "να το πάρει το ποτάμι" και αν ο βασιλιάς συμφωνήσει, τότε φανερώνει το κάθε παιδί τη δουλειά του και συνεχίζουν με τον ίδιο βασιλιά.



Να θυμηθούμε τις εγκλίσεις

Σήμερα τα παιδιά στο σχολείο **παίζουν** κουτσό.
Σήμερα τα παιδιά στο σχολείο **δεν παίζουν** κουτσό.

Το **παίζουν** ή **δεν παίζουν** περιγράφει μια κατάσταση που είναι αληθινή, πραγματική και συνέβη, συμβαίνει ή θα συμβεί. Αυτή η εγκλίση ονομάζεται **οριστική**. Όταν η πρόταση είναι αρνητική, βάζουμε μπροστά από το ρήμα το μόριο **δε(ν)**.





Τα παιδιά σκέφτηκαν να παίξουν συνέχεια κουτσό. Τα παιδιά σκέφτηκαν να μην παίξουν συνέχεια κουτσό. Τα παιδιά σκέφτηκαν να παίξουν κουτσό. Τα παιδιά σκέφτηκαν να μην παίξουν κουτσό.	Το να παίξουν / να παίξουν περιγράφει μια κατάσταση που θα θέλαμε να γίνει, κάτι που θα επιθυμούσαμε να γίνει. Αυτή η έγκλιση ονομάζεται υποτακτική. Όταν η πρόταση είναι αρνητική, βάζουμε μπροστά από το ρήμα το μη(ν).
«Παίζετε κουτσό, παιδιά» είπε η δασκάλα. «Μην παίζετε κουτσό, παιδιά» είπε η δασκάλα. «Να μην παίζετε κουτσό, παιδιά» είπε η δασκάλα. «Παίξετε κουτσό, παιδιά» είπε η δασκάλα. «Μην παίζετε κουτσό, παιδιά» είπε η δασκάλα. «Να μην παίζετε κουτσό, παιδιά» είπε η δασκάλα.	Το παίζετε/ παίξετε περιγράφει μια κατάσταση σαν προσαγή, προτροπή. Αυτή η έγκλιση ονομάζεται προστακτική. Όταν η πρόταση είναι αρνητική, χρησιμοποιούμε τους τύπους της υποτακτικής βάζοντας μπροστά το μη(ν) ή το να μη(ν).

Τα παιδιά στα παλαιότερα χρόνια έπαιζαν παιχνίδια στις γειτονιές και στις αλάνες, που μερικά από αυτά μας θυμίζουν σημερινά δικά μας. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο:

Το μαντίλι

Χωριστείτε σε δύο ομάδες και σταθείτε αντικριστά, έχοντας μεταξύ σας απόσταση δέκα περίπου μέτρων. Στη μέση αυτής της απόστασης **τοποθετήστε** ένα στεφάνι και στο κέντρο του **βάλτε** ένα μαντίλι. Μόλις δοθεί το σύνθημα, το πρώτο παιδί της κάθε ομάδας πρέπει να τρέξει ν' αρπάξει το μαντίλι. Στη συνέχεια ξαναγυρίζει το κάθε παιδί στην ομάδα του και στέκεται στην ουρά. Αν θέλεις να βοηθήσεις την ομάδα σου, **τρέξε** γρήγορα και **άρπαξε** το μαντίλι. **Τοποθετήστε** άλλο μαντίλι και, με το σύνθημα, τα δύο επόμενα παιδιά, ένα από κάθε ομάδα, πρέπει να τρέξουν να τ' αρπάξουν. Έτσι συνεχίζεται το παιχνίδι. Νικήτρια είναι η ομάδα που θα συγκεντρώσει τα περισσότερα μαντλία.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

ΟΙ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

Τα ρήματα παίρνουν διάφορες μορφές και μας βοηθούν άλλες φορές να εκφράσουμε κάτι που είναι σίγουρο-βέβαιο, άλλες φορές μια ευχή και άλλες φορές να δώσουμε μια εντολή, μια προσταγή.

π.χ.:

Ο πατέρας πηγαίνει στη δουλειά. (είναι κάτι βέβαιο)

Θα ήθελα να πήγαινα εκδρομή. (είναι μια επιθυμία)

Πήγαινε. (είναι μια προσταγή)

Οι διάφορες μορφές που παίρνουν τα ρήματα λέγονται εγκλίσεις.

Οι εγκλίσεις είναι οι παρακάτω:

Η οριστική: φανερώνει το βέβαιο, το πραγματικό.

π.χ.: Ο μαθητής διαβάζει.

Η υποτακτική: φανερώνει κάτι που θέλουμε ή που περιμένουμε να γίνει. Σχηματίζεται παίρνοντας μπροστά ένα από τα μόρια ας, να ή έναν από τους συνδέσμους για να, αν, εάν, όταν, άμα, ή το απαγορευτικό μη(ν), ανάλογα με το τι θέλουμε να εκφράσουμε.

π.χ. Ας παίξουμε. (κάτι που θέλουμε) Όταν τελειώσω θα παίξουμε. (κάτι που περιμένουμε).

Υποτακτική έγκλιση έχουν ο ενεστώτας, ο αόριστος κι ο παρακείμενος.

Η προστακτική: φανερώνει προσταγή, επιθυμία ή ευχή. Έχει μόνο δύο πρόσωπα, το δεύτερο και το τρίτο. Το τρίτο πρόσωπο δεν έχει ξεχωριστό τύπο και συμπληρώνεται από την υποτακτική που παίρνει τότε τα μόρια ας, να (ας γράφει, να γράφει)

π.χ. Κάθισε κάτω. (προσταγή)

Δώσε μου το βιβλίο, σε παρακαλώ. (επιθυμία)

Προστακτική έχουν ο ενεστώτας, και ο αόριστος.

Εγκλίσεις θεωρούνται και το απαρέμφατο και η μετοχή.

Απαρέμφατο: είναι άκλιτο και μας χρησιμεύει να σχηματίζουμε τους συντελεσμένους χρόνους των ρημάτων (παρακείμενος, υπερσυντέλικος, συντελεσμένος μέλλοντας). Π. χ. Έχω λύσει τις ασκήσεις.

Το απαρέμφατο σχηματίζεται μόνο στον Αόριστο.

Η Μετοχή είναι ρηματικός τύπος, άκλιτος στην Ενεργητική φωνή (λύνοντας, αγαπώντας), και κλιτός στην παθητική (λυμένος-αγαπημένος).

Π.χ. Ήρθα τρέχοντας και έφτασα κουρασμένος.

Εξακολ. → συνέχεια
Συνοπτ. → για μια στιγμή

Ασκήσεις

Να σχηματίσεις την υποτακτική και την προστακτική των παρακάτω ρημάτων στο χρόνο που βρίσκονται:

Οριστική Υποτακτ. Προστακτική
Εν 67. Εξακολ. Υποτ. Εξακολ. Προστ.
Αορ. Συνοπτ. Υποτ. Συνοπτ. Προστ.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
έγραψες	εἶ να γράψεις	εἶ γράψε
θυμηθήκατε	εἶς	
διαβάσατε		
δεν πρόσεχες		
ανέλαβες		
δεν μοιράσατε		
πλένει		

Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα:

(συνέχεια να...) (για μια στιγμή να)

Εξακολ. Υποτ. Συνοπτ. Υποτ. Συνοπτ. Προστ.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ
απαντάτε			
μιλάς			
βλέπετε			
πίνεις			
διώχνεις			
παίρνετε			
περνάς			
φεύγετε			
αναβάλλεις			

Τρίτη, 26 Μαρτίου 2024

Οι εκκλίσεις

- 1) Τι δηλώνει;
- 2) Χρόνοι
- 3) Χαρακτηριστικά

